

Tibbiyotning oliy maqsadi – inson salomatligiga erishishdir
Высшее благо медицины – здоровье

Ўзбекистонда соғ'лиқни сақлаш Здравоохранение Узбекистана

Газета 1995 йил октябрь ойдан чиқа бошлаган E-mail: uzss@inbox.ru 2008 йил 1-7 апрель № 13 (581) Сешанба кунлари чиқади

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг ҚАРОРИ

2008 йил 18 март

№ 48

Тошкент шаҳри

Худудий соғ'лиқни сақлаш муассасаларининг ташкилий тузилмаси ва фаолиятини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Соғ'лиқни сақлаш тизимини ислоҳ қилишни янада чуқурлаштириш ва уни ривожлантириш Давлат дастурини амалга оширишнинг асосий йўналишлари тўғрисида" 2007 йил 19 сентябрдаги ПФ-3923-сон Фармонини бажариш юзасидан ҳамда худудий соғ'лиқни сақлаш муассасаларининг ташкилий тузилмасини такомиллаштириш, аҳолига, айниқса, қишлоқ жойларда яшовчи аҳолига тиббий ёрдам кўрсатиш самарадорлиги ва сифатини ошириш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Куйидагилар:
Вилоят кўп тармоқли тиббиёт маркази тўғрисидаги Низом ва унинг тузилмаси 1 ва 1а-иловаларга мувофиқ;
Вилоят болалар кўп тармоқли тиббиёт маркази тўғрисидаги Низом ва унинг тузилмаси 2 ва 2а-иловаларга мувофиқ;
Вилоят тиббий диагностика маркази тўғрисидаги Низом ва унинг тузилмаси 3 ва 3а-иловаларга мувофиқ;
Туман (шаҳар) тиббиёт бирлашмаси тўғрисидаги Низом ва унинг тузилмаси 4 ва 4а-иловаларга мувофиқ;
Қишлоқ врачлик пункти тўғрисидаги Низом ва унинг тузилмаси 5 ва 5а-иловаларга мувофиқ тасдиқлансин.
2. Куйидаги тартиб белгилансин, унга кўра:
Вилоят кўп тармоқли тиббиёт марказининг фаолияти арасал тарзда – Давлат бюджети

маблағлари, ўз даромадлари ва жалб қилинадиган манбалар (грантлар, хомийлик маблағлари ва бошқалар) ҳисобига молиялаштирилади;
Вилоят тиббий диагностика марказининг фаолияти пуллик консультация-диагностика хизматлари кўрсатишдан олинадиган ўз даромадлари ва қонун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа манбалар ҳисобига молиялаштирилади;
Вилоят болалар кўп тармоқли тиббиёт маркази, туман (шаҳар) тиббиёт бирлашмаси ва қишлоқ врачлик пунктларининг фаолияти Давлат бюджети маблағлари ҳисобига молиялаштирилади.
Бунда бюджет маблағлари марказларга белгиланган тартибда акратилади, вилоят кўп тармоқли тиббиёт марказларининг аҳолининг имтиёзга эга бўлган тоифаларига тиббий ёрдам кўрсатиш, марказларни асбоб-ускуна-

лар ва техника билан жиҳозлаш, шунингдек бюджет маблағлари ҳисобига мукамал таъмирлаш харажатларига ҳақ тўлаш эса Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг Фазначилиги худудий бўлинмалари томонидан амалга оширилади.
3. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари бир ой муддатда вилоят кўп тармоқли тиббиёт марказларини, вилоят болалар кўп тармоқли тиббиёт марказларини, вилоят тиббий диагностика марказларини, туман (шаҳар) тиббиёт бирлашмаларини ва қишлоқ врачлик пунктларини ташкил этиш бўйича ташкилий, молиявий ва бошқа тадбирлар бажарилишини таъминласинлар.
4. Ўзбекистон Республикаси Соғ'лиқни сақлаш вазирлиги:
марказлар фаолияти мониторингини тизимли асосда олиб бориши ва мавжуд муаммоларни тезкорлик билан ҳал этсин;
тармоқни ривожлантириш республика дастурларида вилоят кўп тармоқли тиббиёт ва диагностика марказларининг фаолиятини ташкил этиш ва уларни моддий-техник жиҳатдан жиҳозлаш, марказ-

ларни ривожлантиришга инвестициялар, грантлар ва молиялаштиришнинг қонун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа манбаларини жалб этиш чора-тадбирларини устувор асосда назарда тутсин;
марказлар фаолияти аниқ мувофиқлаштирилишини ва улар томонидан диагностика ва беморларни даволашнинг ягона стандартларига риоя қилиниши, даволаш-профилактика муассасалари амалиётига замонавий тиббиёт технологиялари, бошқаришнинг иқтисодий методлари, аҳолига тиббий хизмат кўрсатишнинг илғор ташкилий шакллари ва усуллари жорий этилиши устидан назоратни таъминласин.
Амалга оширилаётган ишлар тўғрисида ҳар чорақда, чорақдан кейинги ойнинг 10-кунигача Вазирлар Маҳкамасига ахборот берилсин.
5. Мазкур Қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Р. С. Қосимов зиммасига юклансин.

Ш. МИРЗИЁЕВ,

Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири.

Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил 18 мартдаги 48-сон қарорига 1-илова

Вилоят кўп тармоқли тиббиёт маркази тўғрисида НИЗОМ

1. Умумий қоидалар
1. Ушбу Низом вилоят кўп тармоқли тиббиёт маркази фаолиятини ташкил этиш ва молиялаштириш тартибини белгилайди.
Вилоят кўп тармоқли тиббиёт маркази (кейинги ўринларда Марказ деб аталади) Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Соғ'лиқни сақлаш тизимини ислоҳ қилишни янада чуқурлаштириш ва уни ривожлантириш Давлат дастурини амалга оширишнинг асосий йўналишлари тўғрисида"ги 2007 йил 19 сентябрдаги ПФ-3923-сон Фармонига мувофиқ фаолият кўрсатиш турган вилоят касалхоналари ва айрим ихтисослаштирилган тиббиёт муассасалари базасида ташкил этилади ҳамда аҳолига юқори малакали ихтисослаштирилган стационар, амбулатория консултив-диагностика тиббиёт

хизмати кўрсатувчи даволаш-профилактика муассасаси ҳисобланади.
2. Марказ давлат муассасаси шаклида ташкил этилади, мустақил юридик шахс ҳисобланади, мустақил балансга, банкларда ҳисоб рақамларига, ўз номи ёзилган муҳрга, шунингдек, ўзининг фаолияти учун зарур бўлган бошқа атрибутларга эга бўлади.
Марказ тиббиёт ва фармацевтика кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш учун клиник, ўқув базаси ҳисобланади.
3. Марказ ўз фаолиятида Ўзбекистон Республикаси қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг қарорларига ва бошқа қарорларига, Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонлари, қарорлари ва фармойишларига, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг

қарорлари ва фармойишларига, Ўзбекистон Республикаси Соғ'лиқни сақлаш вазирлигининг буйруқлари ва фармойишларига, бошқа қонун ҳужжатларига, шунингдек ушбу Низомга амал қилади.
4. Марказ фаолиятининг барча соҳаларидаги ўз муносабатларини Марказнинг мақсади ва фаолиятига мувофиқ юридик ва жисмоний шахслар билан қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда тузилган шартномалар асосида амалга оширади.
5. Ушбу Низом Қорақалпоғистон Республикаси кўп тармоқли тиббиёт марказига ҳам татбиқ этилади.
II. Марказнинг мақсади ва вазифалари
6. Куйидагилар марказни ташкил этиш ва унинг фаолияти мақсади ҳисобланади:
аҳолини касалликларнинг

хирургия, терапия, кардиология, оториноларингология ва бошқалар) бўйича ихтисослаштирилган, юқори технологияли диагностика, даволаш ва профилактика тиббий ёрдами кўрсатишга бўлган эҳтиёжини қондириш;
вилоят тиббиёт муассасаларида тиббий хизматлар кўрсатишнинг замонавий методлари ва технологиялари жорий этилишини назорат таъминлаш.
7. Куйидагилар Марказнинг асосий вазифалари ҳисобланади:
беморларни текшириш, уларга юқори малакали тиббий-консултив ёрдам кўрсатиш;
беморларга Ўзбекистон Республикаси Соғ'лиқни сақлаш вазирлиги томонидан тасдиқланган клиник стандартларга мувофиқ юқори малакали ихтисослаштирилган стационар ёрдам кўрсатиш;
(Давоми 2-бетда).

УШБУ СОҒ'ЛИҚНИ

Фармон ва Қарор
ижроси амалда

РИВОЖЛАНИШ ВА ТАРАҚҚИЁТ ДАСТУРИ

Мутахассис
билан суҳбат

ҚАНДЛИ ДИАБЕТНИ МАҒЛУБ ЭТСА БЎЛАДИМИ?

КЕЛГУСИ СОҒ'ЛИҚНИ

Ўзбекистон –
Туркия
САЛОМАТЛИК
ТУРИЗМИ
ДУНЁ
ҲАМЖАМИЯТИ
НИГОҲИДА

Вилоят кўп тармоқли тиббиёт маркази тўғрисида НИЗОМ

туман (шаҳар) тиббиёт бир-лашмалари мутахассисларига консултация ва ташкилий-методик ёрдам кўрсатиш;
маъмурий ҳудуд даволаш-профилактика муассасалари амалиётига замонавий тиббий технологияларни ва бошқаришининг иқтисодий методларини жорий этиш;

тиббиёт ходимларини ва фармацевтика кадрларини тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини оширишда қатнашиш;

тиббиёт муассасаларида даволаш-профилактика жараёни сифатини экспертизадан ўтказиш;

аҳолининг умумий касалланиши ва ўлимни меҳнатга қобилиятини йўқотган ҳолда касалланишини, ногиронлигини ўрганиш;

тиббий ёрдамни ривожлантириш мақсадли дастурларини шартнома асосида ишлаб чиқиш ва амалга ошириш.

III. Марказнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари

8. Белгиланган мақсадларга эришиш ва юқланган вазифаларни бажариш учун Марказ қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда қуйидаги ҳуқуқларга эга:

ўзининг балансига берилган давлат мулкидан фойдаланиш ва уни тасарруф этиш;
асосий воситаларни ижарага олиш ёки ижарага бериш, кредитларни, қарз маблағларини, грантларни ва бошқа молиявий ёрдамни жалб қилиш;

бюджет маблағлари ва пуллик тиббий хизматлар кўрсатишдан олинган даромадлар доирасида Марказ ходимлари меҳнатига ҳақ тўлаш ва уларни моддий рағбатлантириш микдорларини мустақил равишда белгилаш;
илмий тадқиқотлар ўтказишга Давлат бюджетидан грантлар олиш учун танловларда қатнашиш;

ҳўжалик фаолиятини амалга ошириш жараёнида яратилган интеллектуал мулк объектларига муаллифлик ҳуқуқларини олиш ва улардан фойдаланиш;

қонун ҳужжатларига ва Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномаларига мувофиқ ҳорижий юридик шахслар билан илмий ва илмий-техникавий ҳамкорликни амалга ошириш;

қонун ҳужжатларига, Марказ фаолияти мақсадларига ва фаолияти предметига зид бўлмаган фаолиятнинг бошқа турларини амалга ошириш.

9. Марказ кўрсатиладиган пуллик тиббий хизматларнинг, амалга ошириладиган ишларнинг барча турларига тарифлар ва нархларни мустақил равишда, Соғлиқни сақлаш вазирлиги ва тегишли молия органлари билан келишган ҳолда белгилашга ҳақли.

10. Марказ:
аҳолига юқори малакали ихтисослаштирилган тиббий ёрдам кўрсатиши;

текин асосда – давлат томонидан қўллаб-қувватлашга муҳтож, имтиёзга эга бўлган шахсларга (ушбу Низомга илова), шунингдек амбулатория ёрдами кўрсатиши;

пуллик асосда (қонунда белгиланган ҳолларда – текин асосда) – Ўзбекистон Республикаси фуқароларига (мазкур

банднинг учинчи хат бошида кўрсатилган шахслардан ташқари), шунингдек ҳорижий фуқаролар ва фуқаролиги бўлмаган шахсларга юқори малакали ихтисослаштирилган тиббий ёрдам кўрсатиши;

диагностика ва даволашнинг тасдиқланган стандартларига мувофиқ тиббий ёрдам кўрсатилишини таъминлаш;

мунтазам равишда Марказ ходимларини ҳамда вилоят даволаш-профилактика муассасалари тиббий ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш;

илғор тиббиёт муассасаларининг иш тажрибасини ўрганиши, умумлаштириши ва оммалаштириши;

Марказ ходимларига қонун ҳужжатларида назарда тутилган меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлаш, техника хавфсизлиги, ижтимоий таъминот ва муайян ижтимоий муҳофаза шартларини қаролатиш;

Марказнинг моддий-техник базасини замонавий тиббиёт техникаси ва технологиялари билан мустаҳкамлаш ва ривожлантириш;

мол-мулкдан белгиланган мақсадларда фойдаланиши, уларнинг сақлинишини таъминлаш;

қонун ҳужжатларига мувофиқ бухгалтерия ва статистика ҳисобини, ҳисоботни юритиши шарт.

IV. Марказ тузилмаси ва унинг фаолиятини бошқариш

11. Марказнинг тузилмаси илова қилинади.*

12. Марказга раҳбарликни тегишли маъмурий ҳудуд ҳокимининг тақдирномасига кўра Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазири томонидан лавозимга тайинланадиган ва лавозимдан озод қилинадиган бош врач амалга оширади.

13. Бош врач ўринбосарларга эга бўлади. Марказ бош врачининг ўринбосарлари Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни

сақлаш вазири билан келишган ҳолда Марказ бош врач томонидан лавозимга тайинланади ва лавозимдан озод қилинади.

14. Марказ бош врач белингиланган тартибда Марказ фаолиятига умумий раҳбарликни амалга оширади, ишларни ташкиллаштиради, Марказ номидан ишончномасиз иш кўради, барча ташкилотларда унинг манфатларини ифодалайди, Марказ мол-мулкни тасарруф этади, шартномалар, шу жумладан меҳнат шартномалари тузади, ишончномалар беради, банкларда ҳисоб рақамлари очади, молиявий маблағларни тасарруф этиш ҳуқуқидан фойдаланиши, шартларни тасдиқлайди, буйруқлар чиқаради ва Марказ фаолиятининг натижалари учун шахсан жавоб беради.

15. Марказ бош врач бўлмаган ҳолларда унинг вазифаларини соғлиқни сақлашни бошқариш ҳудудий органи билан келишган ҳолда унинг ўринбосарларидан бири бажаради.

V. Марказнинг молиявий-ҳўжалик фаолияти

16. Марказнинг молиявий-ҳўжалик фаолияти қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилади.

17. Марказ фаолиятининг мақсадларига мувофиқ ўз мол-мулкига эгаллик қилади, улардан фойдаланади ва уларни тасарруф этади, бунда бюджет маблағлари ва бюджетдан ташқари маблағлардан самарали фойдаланилишини таъминлайди.

18. Марказнинг мол-мулки асосий воситалар, шунингдек бошқа моддий бойликлар ва молиявий ресурслардан иборат бўлади.

19. Марказ вақтинча фойдаланилмаётган биноларни шартнома асосида, тушган маблағлардан Марказни ривожлантириш учун фойдаланган ҳолда ижарага бериш, шунингдек асбоб-ускуналарни ва мол-мулкни қонун ҳужжатларида на-

зарда тутилган тартибда баланسدан чиқариш ҳуқуқига эга.

20. Давлат бюджети маблағлари, бюджетдан ташқари маблағлар ва қонун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа манбалар Марказни молиялаштириш манбалари ҳисобланади.

21. Марказни молиялаштириш аралаш тарзда – Давлат бюджети маблағлари (тасдиқланган харажатлар сметасига мувофиқ қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда) Марказнинг ўз даромадлари ва жалб қилинадиган манбалар (грантлар, хомийлик маблағлари ва бошқалар) ҳисобига амалга оширилади.

Бунда бюджет маблағлари Марказга белгиланган тартибда ажратилади, аҳолининг имтиёзга эга бўлган тоифаларига тиббий ёрдам кўрсатиш, марказларни асбоб-ускуналар ва техника билан жиҳозлаш, шунингдек бюджет маблағлари ҳисобига муқаммал таъмирлаш харажатларига ҳақ тўлаш эса Ҳазначиликнинг ҳудудий бўлинмалари орқали амалга оширилади.

VI. Ҳисоб ва ҳисобот

22. Марказ қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда бухгалтерия ҳисоби ва ҳисоботни юритади, уларни Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигига Давлат статистика қўмитасига тақдим этади, ҳужжатларнинг сақлиниши ва келишилган рўйхат бўйича уларнинг давлат томонидан сақлашга берилиши учун жавоб беради.

23. Марказнинг молия-ҳўжалик фаолиятини назорат қилиш ва текшириш соғлиқни сақлаш, соғлиқ ва молия органлари, улар ваколатлари доирасида бошқа давлат органлари, шунингдек аудиторийлик ташкилотлари томонидан, улар билан тузилган шартномалар асосида қонун ҳужжатларида назарда тутилган тартибда амалга оширилади.

VII. Яқунловчи қоидалар

24. Марказ давлат тасарру-

фидан чиқарилмайди ва хусусийлаштирилмайди.

25. Марказни қайта ташкил этиш ва тугатиш қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилади.

* **Зарурият бўлганда Марказ раҳбари Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигига тасдиқлаш учун Марказнинг тузилмасига ўзгартириш ва қўшимчалар бўйича белгиланган тартибда таклифлар киритиш ҳуқуқига эга.**

Вилоят кўп тармоқли тиббиёт маркази тўғрисидаги Низомга илова

Вилоят кўп тармоқли тиббиёт марказида Давлат бюджети маблағлари ҳисобига тиббий ёрдам кўрсатиладиган имтиёзга эга бўлган шахслар рўйхати

1. Фирт етимлар.
2. I ва II гуруҳ ногиронлари.
3. Болаликдан ногиронлар.
4. 1941-1945 йиллардаги уруш ногиронлари ва қатнашчилари, шунингдек уларга тенглаштирилган шахслар.

5. 1941-1945 йиллардаги уруш даврида меҳнат fronti қатнашчилари.

6. Ёшига кўра ишламаётган пенсионерлар.

7. Чернобыль АЭСдаги аварияни бартараф этишда ногирон бўлган шахслар.

8. Байналминвал жангчилар.

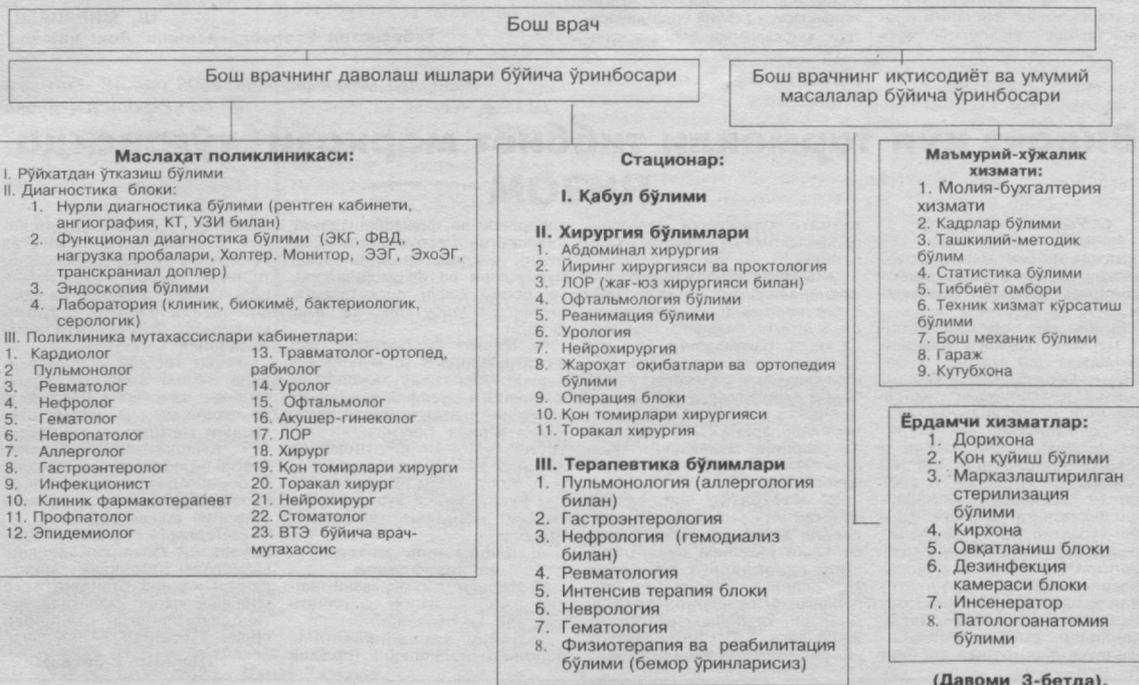
9. Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларидан нафақа олувчи кам таъминланган oilалар аъзолари.

10. Ижтимоий аҳамиятга эга касалликларга чалинган шахслар.

11. Чақирув комиссиялари йўлланмалари бўйича 15-17 ёшдаги ўсмирлар ва чақириқ ёшдаги (18-27 яшар) шахслар.

Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил 18 мартдаги
48-сон қарорига 1а-илова

Вилоят кўп тармоқли тиббиёт маркази тузилмаси

(Давоми. Боши 1-бетда).

(Давоми 3-бетда).

Вилоят болалар кўп тармоқли тиббиёт маркази тўғрисида НИЗОМ

I. Умумий қоидалар

1. Ушбу Низом вилоят болалар кўп тармоқли тиббиёт маркази фаолиятини ташкил этиш ва молиялаштириш тартибини белгилайди.

Вилоят болалар кўп тармоқли тиббиёт маркази (кейинги ўринларда Марказ деб аталади) Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Соғлиқни сақлаш тизimini ислоҳ қилишни янада чуқурлаштириш ва уни ривожлантириш Давлат дастурини амалга оширишнинг асосий йўналишлари тўғрисида" 2007 йил 19 сентябрдаги ПФ-3923-сон Фармонига мувофиқ фаолият кўрсатиб турган вилоят болалар касалхоналари базасида ташкил этилади ҳамда болаларга юқори малакали ихтисослаштирилган стационар, амбулатория консултатив-диагностика хизмати кўрсатуви даволаш-профилактика муассасаси ҳисобланади.

2. Марказ давлат муассасаси шаклида ташкил этилади, мустақил юридик шахс ҳисобланади, мустақил балансга, банкларда ҳисоб рақамларига, ўз номи ёзилган муҳрга, шунингдек ўзининг фаолияти учун зарур бўлган бошқа атрибутларга эга бўлади.

Марказ тиббиёт ва фармацевтика кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш учун клиник, ўқув базаси ҳисобланади.

3. Марказ ўз фаолиятида Ўзбекистон Республикаси қонунарига, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг қарорлари ва бошқа қарорларига, Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонлари, қарорлари ва фармойишларига, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари ва фармойишларига, Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг буйруқлари ва фармойишларига, бошқа қонун ҳужжатларига, шунингдек ушбу Низомга амал қилади.

4. Марказ фаолиятининг барча соҳаларидаги ўз мубоабатларини Марказнинг мақсади ва фаолиятига мувофиқ юридик ва жисмоний шахслар билан қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда тузилган шартномалар асосида амалга оширади.

5. Ушбу Низом Қорақалпоғистон Республикаси болалар кўп тармоқли тиббиёт марказига ҳам татбиқ этилади.

II. Марказнинг мақсади ва вазифалари

6. Куйидагилар марказни ташкил этиш ва унинг фаолияти мақсади ҳисобланади: болаларнинг касалликларининг асосий йўналишлари (режали хирургия, педиатрия, кардиоревматология, отоларингология ва бошқалар) бўйича ихтисослаштирилган, юқори технологияли диагностика, даволаш ва профилактика тиббий ёрдами кўрсатишга бўлган эҳтиёжини қондириш; вилоят болалар тиббиёт муассасаларида тиббий хизматлар кўрсатишнинг замонавий методлари ва технологиялари жорий этилишини методик таъминлаш.

7. Куйидагилар Марказнинг асосий вазифалари ҳисобланади: болаларни текшириш, уларга юқори малакали тиббий-консултатив ёрдам кўрсатиш; болаларга Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан тасдиқланган стандартларга мувофиқ

юқори малакали ихтисослаштирилган стационар ёрдам кўрсатиш;

туман (шаҳар) тиббиёт бирлашмалари мутахассисларига консултатив ва ташкилий-методик ёрдам кўрсатиш;

маъмурий ҳудуд даволаш-профилактика муассасалари амалиётига замонавий тиббий технологияларни ва бошқарилнинг иқтисодий методларини жорий этиш; тиббиёт ходимларини тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини оширишда қатнашиш; тиббиёт муассасаларида даволаш-профилактика жараёни сифатини экспертизадан ўтказиш; аҳолининг умумий касалланиши ва ўлимини, меҳнатга қобил яттини йўқотган ҳолда касалланишини, ногиронлигини ўрганиши;

тиббий ёрдамни ривожлантириш мақсадида дастурларини шартнома асосида ишлаб чиқиш ва бажариш.

III. Марказнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари

8. Белгиланган мақсадларга эришиш ва юқолган вазифаларини бажариш учун Марказ қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда куйидаги ҳуқуқларга эга:

ўзининг балансига берилган давлат мулкидан фойдаланиш ва уни тасарруф этиш; асосий воситаларни ижарага олиш ёки ижарага бериш, кредитларни, қарз маблағларини, грантларни ва бошқа молиявий ёрдамни жалб қилиш;

бюджет маблағлари ва пуллик тиббий хизматлар кўрсатишдан олинган даромадлар доирасида Марказ ходимлари меҳнати ҳақ тўлаш ва уларни моддий рағбатлантириш микродорларини қонун ҳужжатларида мувофиқ мустақил равишда белгилаш;

болалар касалликлари бўйича илмий тадқиқотлар ўтказишга Давлат бюджетидан грантлар олиш учун танловларда қатнашиш;

ҳўжалик фаолиятини амалга ошириш жараёнида яратилган интеллектуал мулк объектларига муаллифлик ҳуқуқларини олиш ва улардан фойдаланиш;

қонун ҳужжатларига ва Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномаларига мувофиқ хорижий юридик шахслар билан илмий ва илмий-техникавий ҳам-

корликни амалга ошириш; қонун ҳужжатларига, Марказ мақсадларига ва фаолияти предметида зид бўлмаган фаолиятнинг бошқа турларини амалга ошириш.

9. Марказ кўрсатиладиган пуллик тиббий хизматларнинг, амалга ошириладиган ишларнинг барча турларига тарифлар ва нархларни мустақил равишда, Соғлиқни сақлаш вазирлиги ва тегишли молия органлари билан келишган ҳолда белгилашга ҳақли.

10. Марказ: текин асосда – болаларга юқори малакали ихтисослаштирилган тиббий ёрдам кўрсатиши; пуллик асосда (қонунда белгиланган ҳолларда – текин асосда) – хорижий фуқаролар ва фуқаролиги бўлмаган шахсларга юқори малакали ихтисослаштирилган тиббий ёрдам кўрсатиши; диагностика ва даволашнинг тасдиқланган стандартларига мувофиқ тиббий ёрдам кўрсатилишини таъминлаши;

Марказ ходимларини ҳамда вилоят даволаш-профилактика муассасалари тиббиёт ходимларини мунтазам равишда қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириши;

илгор тиббиёт муассасаларининг иш тажрибасини ўрганиши, умумлаштириши ва оммалаштириши;

Марказ ходимларига қонун ҳужжатларида назарда тутилган меҳнати ташкил этиш ва унга ҳақ тўлаш, техника хавфсизлиги, ижтимоий таъминот ва муайян ижтимоий муҳофаза шартларини қафолатлаши;

Марказнинг моддий-техник базасини замонавий тиббиёт техникаси ва технологиялари билан мустаҳкамлаш ва ривожлантириши;

мол-мулкдан белгиланган мақсадларда фойдаланиши, уларнинг сақланишини таъминлаши; қонун ҳужжатларига мувофиқ бухгалтерия ва статистика ҳисобини, ҳисоботни яритишни шарт.

IV. Марказ тузилмаси ва унинг фаолиятини бошқариш

11. Марказнинг тузилмаси илова қилинади.*

12. Марказга раҳбарликни тегишли маъмурий ҳудуд ҳокими-ини тақдирномасига кўра Ўзбе-

кистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан лавозимга тайинланган ва лавозимдан озод қилинадиган бош врач амалга оширади.

13. Бош врач ўринбосарларга эга бўлади. Марказ бош врачининг ўринбосарлари Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги билан келишган ҳолда Марказ бош врач томонидан лавозимга тайинланади ва лавозимдан озод қилинади.

14. Марказ бош врач белгиланган тартибда Марказ фаолиятига умумий раҳбарликни амалга оширади, ишларни ташкиллаштиради, Марказ номидан ишончмасиз иш кўради, барча ташкилотларда унинг манфаатларини ифодалайди, Марказ мол-мулкни тасарруф этади, шартномалар, шу жумладан меҳнат шартномалари тузади, ишончномалар беради, банклар ҳисоб рақамлари очади, молиявий маблағларни тасарруф этиш ҳуқуқидан фойдаланади, шартларни тасдиқлайди, буйруқлар чиқаради ва Марказ фаолиятининг натижалари учун шахсан жавоб беради.

15. Марказ бош врач бўлмаган ҳолларда унинг вазифаларини соғлиқни сақлашни бошқариш ҳудудий органи билан келишган ҳолда унинг ўринбосарларидан бири бажаради.

V. Марказнинг молия-ҳўжалик фаолияти

16. Марказнинг молия-ҳўжалик фаолияти қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилади.

17. Марказ фаолиятининг мақсадларига мувофиқ ўз мол-мулкига эгалик қилади, улардан фойдаланади ва уларни тасарруф этади, бюджет бюджет маблағлари ва бюджетдан ташқари маблағлардан самарали фойдаланилишини таъминлайди.

18. Марказнинг мол-мулк асосий воситалар, шунингдек бошқа моддий бойликлар ва молиявий ресурслардан иборат бўлади.

19. Марказ вақтинча фойдаланилмаётган биноларни шартнома асосида, тушган маблағлардан Марказни ривожлантириш учун фойдаланган ҳолда ижарага бериш, шунингдек, асбоб-қўнуналарни ва мол-мулкни қонун

ҳужжатларида назарда тутилган тартибда балансдан чиқариш ҳуқуқига эга.

20. Давлат бюджети маблағлари, бюджетдан ташқари маблағлар ва қонун ҳужжатларида таққиланмаган бошқа манбалар Марказни молиялаштириш манбалари ҳисобланади.

21. Марказни молиялаштириш тасдиқланган харажатлар сметасига мувофиқ қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда Давлат бюджети маблағлари ҳисобига, унинг харажатларига ҳақ тўлаш эса Фазначиликнинг ҳудудий бўлиналари орқали амалга оширилади.

VI. Ҳисоб ва ҳисобот

22. Марказ қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда бухгалтерия ҳисоби ва ҳисоботини яритишади, уларни Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигига ҳамда Давлат статистика қўмитасига тақдим этади, ҳужжатларнинг сақланиши ва келишилган рўйхат бўйича уларнинг давлат томонидан сақлашга берилиши учун жавоб беради.

23. Марказнинг молия-ҳўжалик фаолиятини назорат қилиш ва текшириш соғлиқни сақлаш, солиқ ва молия органлари, ўз ваколатлари доирасида бошқа давлат органлари, шунингдек, аудиторлик ташкилотлари томонидан, улар билан тузилган шартномалар асосида қонун ҳужжатларида назарда тутилган тартибда амалга оширилади.

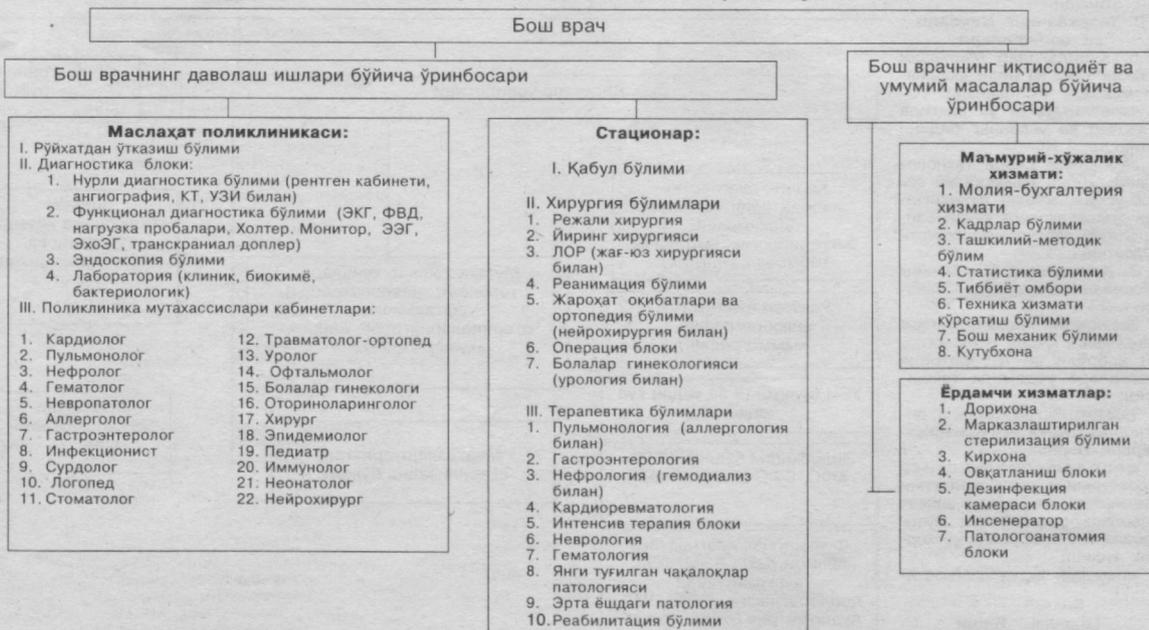
VII. Якунловчи қоидалар

24. Марказ давлат тасарруфидан чиқарилмайди ва хусусийлаштирилмайди.

25. Марказни қайта ташкил этиш ва тугатиш қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилади.

* **Зарурият бўлганда Марказ раҳбари Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигига тасдиқлаш учун Марказнинг тузилмасига ўзгартириш ва қўшимчалар бўйича белгиланган тартибда тақлифлар киритиш ҳуқуқига эга.**

Вилоят болалар кўп тармоқли тиббиёт маркази тузилмаси

(Давоми. Боши
1-2-бетларда).

(Давоми 4-бетда).

Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил
18 мартдаги 48-сон қарорига 3-илова

Вилоят тиббий диагностика маркази тўғрисида НИЗОМ

I. Умумий қоидалар

1. Ушбу Низом вилоят тиббий диагностика маркази фаолиятини ташкил этиш ва молиялаштириш тартибини белгилайди.

Вилоят тиббий диагностика маркази (кейинги ўринларда Марказ деб аталади) Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Соғлиқни сақлаш тизimini ислоҳ қилишни янада чуқурлаштириш ва уни ривожлантириш учун ривожлантириш амалга оширишнинг асосий йўналишлари тўғрисида" 2007 йил 19 сентябрдаги ПФ-3923-сон Фармониغا мувофиқ, фаолият кўрсатиб турган вилоят диагностика маркази базасида ташкил этилади ҳамда аҳолига консультатив-диагностика хизмати кўрсатувчи даволаш-профилактика муассасаси ҳисобланади.

2. Марказ давлат муассасаси шаклида ташкил этилади, мустақил юридик шахс ҳисобланади, мустақил балансга, банкларда ҳисоб рақамларига, ўз номи ёзилган гербли муҳрага, шунингдек ўзининг фаолияти учун зарур бўлган бошқа атрибутларга эга бўлади.

Марказ тиббиёт кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш учун клиник, ўқув базаси ҳисобланади.

3. Марказ ўз фаолиятида Ўзбекистон Республикаси қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг қарорлари ва бошқа қарорларига, Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонлари, қарорлари ва фармойишларига, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари ва фармойишларига, Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг буйруқлари ва фармойишларига, бошқа қонун ҳужжатларига, шунингдек ушбу Низомга амал қилади.

4. Марказ фаолиятнинг барча соҳаларидаги ўз муносабларини Марказнинг мақсадлари ва фаолияти вазифаларига мувофиқ юридик ва жисмоний шахслар билан қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда тузилган шартномалар асосида амалга оширади.

5. Ушбу Низом Қорақалпоғистон Республикаси тиббий диагностика марказига ҳам татбиқ этилади.

II. Марказнинг мақсади ва вазифалари

6. Қуйидагилар Марказни ташкил этиш ва унинг фаолият мақсади ҳисобланади: касалликларни ўз вақтида аниқлаш ва уларнинг олдини олиш;

замонавий юқори технологияли тиббий диагностика асбоб-ускуналаридан фойдаланган ҳолда аҳолига қулай консультатив-диагностика хизмати кўрсатиш.

7. Қуйидагилар Марказнинг асосий вазифалари ҳисобланади:

касалларни тадқиқотларнинг замонавий, юқори технологияли асбобли ва лаборатория методлари ёрдамида текшириш;

тадқиқотлар ва комплекс диагностика хулосалари натижаларини бериш;

даволаш-диагностика жараёнининг узлуқсизлигини таъминлаш мақсадида вилоят даволаш-профилактика муассасалари билан ўзаро ҳамкорлик қилиш;

маъмурий ҳудуд диагностика

ка хизматлари фаолиятига ташкилий-методик раҳбарлик қилиш;

маҳаллий шарт-шароитлардан келиб чиққан ҳолда диагностика тадқиқотлари соҳасида замонавий методологияларни жорий этиш;

барча даражалардаги диагностика хизматларининг моддий-техник салоҳиятини ривожлантириш, уларга ўзлаштирилган ва диагностика марказида жорий этилган тиббиёт технологияларини бериш;

тиббиёт ходимларини тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини оширишда қатнашиш;

қонун ҳужжатларида тақиқланмаган ҳамда Марказ мақсадларига ва фаолияти предметига жавоб берадиган фаолиятнинг бошқа турларини амалга ошириш.

III. Марказнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари

8. Марказ аҳолига консультатив ва даволаш-диагностика хизматларини тўлов асосида кўрсатади.

9. Белгиланган мақсадларга эришиш ва юқланган вазифаларини бажариш учун Марказ қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда қуйидаги ҳуқуқларга эга: ўзининг балансига берилган давлат мулкидан фойдаланиш ва уни тасарруф этиш;

асосий воситаларни ижарага олиш ёки ижарага бериш, кредитларни, қарз маблағларини, грантларни ва бошқа молиявий ёрдамни жалб қилиш;

бюджет маблағлари ва пуллик тиббий хизматлар кўрсатишдан олинган даромадлар доирасида Марказ ходимлари меҳнатига ҳақ тўлаш ва уларни моддий рағбатлантириш микдорларини мустақил равишда белгилаш;

илмий тадқиқотлар ўтказишга давлат бюджетидан грантлар олиш учун танловларда қатнашиш;

ҳўжалик фаолиятини амалга ошириш жараёнида яратилган интеллектуал мулк объектларига муаллифлик ҳуқуқларини

олиш ва улардан фойдаланиш; қонун ҳужжатларига ва Ўзбекистон Республикасининг ҳалқаро шартномаларига мувофиқ ҳорижий юридик шахслар билан илмий ва илмий-техникавий ҳамкорликни амалга ошириш;

қонун ҳужжатларига, Марказ мақсадларига ва фаолияти предметига зид бўлмаган фаолиятнинг бошқа турларини амалга ошириш.

10. Марказ кўрсатиладиган пуллик тиббий хизматларнинг, амалга ошириладиган ишларнинг барча турларига тарифлар ва нархларни мустақил равишда, Соғлиқни сақлаш вазирлиги ва тегишли молия органлари билан келишган ҳолда белгилашга ҳақли.

11. Марказ: аҳолига юқори малакали ихтисослаштирилган тиббий ёрдам кўрсатиши;

аҳолига диагностика ва даволашнинг тасдиқланган стандартларига мувофиқ консультатив-диагностика ва даволаш ёрдами кўрсатилишини таъминлаш;

Марказ ходимларини мунтазам равишда қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш; ўз фаолияти соҳаси бўйича илғор иш тажрибани ўрганиши, умумлаштириши ва омаллаштириши;

Марказ ходимларига қонун ҳужжатларида назарда тутилган меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлаш, техника хавфсизлиги, ижтимоий таъминот ва муайян ижтимоий муҳофаза шартларини кафолатлаш;

Марказнинг моддий-техник базасини замонавий тиббиёт техникаси ва технологиялари билан мустаҳкамлаш ва ривожлантириши;

мол-мулкдан белгиланган мақсадларда фойдаланиши, уларнинг сақланишини таъминлаши; қонун ҳужжатларига мувофиқ бухгалтерия ва статистика хисобини, ҳисоботни юритиши шарт.

IV. Марказ тузилмаси ва унинг фаолиятини бошқариш

12. Марказнинг тузилмаси илова қилинади.*

13. Марказга раҳбарликни тегишли маъмурий ҳудуд ҳокимининг тақдимномасига кўра Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан лавозимга тайинланадиган ва лавозимдан озод қилинадиган директор амалга оширади.

14. Директор ўринбосарларига эга бўлади. Марказ директорининг ўринбосарлари соғлиқни сақлаш ҳудудий органи билан келишган ҳолда Марказ директори томонидан лавозимга тайинланади ва лавозимдан озод қилинади.

15. Марказ директори белгиланган тартибда Марказ фаолиятига умумий раҳбарликни амалга оширади, ишларни ташкил этади, Марказ номидан ишончномасиз иш кўради, барча ташкилотларда унинг маффаатларини ифодалайди, Марказ мол-мулкни тасарруф этади, шартномалар, шу жумладан, меҳнат шартномалари тузади, ишончномалар беради, банкларда ҳисоб рақамлари очади, молиявий маблағларни тасарруф этиш ҳуқуқидан фойдаланади, штатларни тасдиқлайди, буйруқлар чикаради ва Марказ фаолиятининг натижаларини учун шахсан жавоб беради.

16. Марказ директори бўлмаган ҳолларда унинг вазифаларини соғлиқни сақлаш ҳудудий бошқармаси билан келишган ҳолда унинг ўринбосарларидан бири бажаради.

V. Марказнинг молия-ҳўжалик фаолияти

17. Марказнинг молия-ҳўжалик фаолияти қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилади.

18. Марказ фаолият мақсадларига мувофиқ ўз мол-мулкига эгаллик қилади, улардан фойдаланади ва уларни тасарруф этади, бунда бюджет маблағлари ва бюджетдан ташқари маблағлардан самарали фойдаланилишини таъминлайди.

19. Марказнинг мол-мулки асосий воситалар, шунингдек бошқа моддий бойликлар ва молиявий ресурслардан иборат бўлади.

20. Марказ вақтинча фойдаланилмаётган биноларни шартнома асосида, тушган маблағлардан Марказни ривожлантириш учун фойдаланган ҳолда ижарага бериш, шунингдек, асбоб-ускуналарни ва мол-мулкни қонун ҳужжатларида назарда тутилган тартибда баланسدан чиқариш ҳуқуқига эга.

21. Пуллик консультатив-диагностика хизматлари тўшумлар, олинадиган тушумлар, нодавлат жамоат ташкилотларининг хайрия ва ихтиёрий бадаллари ҳамда қонун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа манбалар Марказнинг даромад манбалари ҳисобланади.

VI. Ҳисоб ва ҳисобот

22. Марказ қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда бухгалтерия ҳисоби ва ҳисоботни юритади, уларни Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигига ва Давлат статистика қўмитасига тақдим этилади, ҳужжатларнинг сақланиши ва келишилган рўйхат бўйича уларнинг давлат томонидан сақлашга берилиши учун жавоб беради.

23. Марказнинг молия-ҳўжалик фаолиятини назорат қилиш ва текшириш соғлиқни сақлаш, солиқ ва молия органлари, ўз ваколатлари доирасида бошқа давлат органлари, шунингдек, аудиторлик ташкилотлари томонидан, улар билан тузилган шартномалар асосида қонун ҳужжатларида назарда тутилган тартибда амалга оширилади.

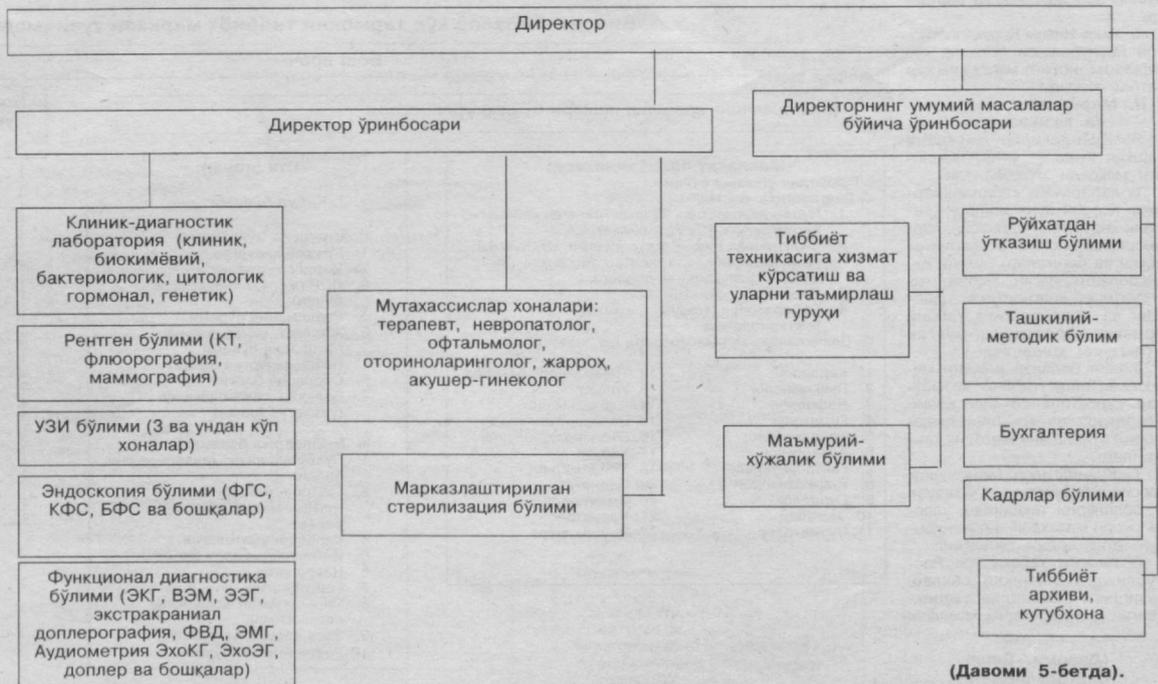
VII. Яқунловчи қоидалар

24. Марказни қайта ташкил этиш ва тугатиш қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилади.

* Зарурият бўлганда Марказ раҳбари Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигига тақдимлаш учун Марказнинг тузилмасига ўзгартириш ва қўшимчалар бўйича белгиланган тартибда тақлифлар киритиш ҳуқуқига эга.

Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил
18 мартдаги 48-сон қарорига 3а-илова

Вилоят тиббий диагностика марказининг тузилмаси

(Давоми 5-бетда).

(Давоми. Боши
1-3-бетларда).

Туман (шаҳар) тиббиёт бирлашмаси тўғрисида НИЗОМ

I. Умумий қоидалар
1. Ушбу Низом туман (шаҳар) тиббиёт бирлашмаси фаолиятини ташкил этиш ва молиялаштириш тартибини белгилайди.

Туман (шаҳар) тиббиёт бирлашмаси (кейинги ўринларда Бирлашма деб аталади) **Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Соғлиқни сақлаш тизимини ислох қилишни янада чуқурлаштириш ва уни ривожлантириш Давлат дастурини амалга оширишнинг асосий йўналишини тўғрисида"** 2007 йил 19 сентябрдаги ПФ-3923-сон Фармониغا мувофиқ марказий туман (шаҳар) касалхонаси, кўп тармоқли марказий туман поликлиникаси (Тошкент шаҳрида) негизда ташкил этилади.

2. Бирлашма ўз фаолиятида икки томонлама – тегишли ҳудуд ҳокимлигига ва соғлиқни сақлашни бошқариш ҳудудий органига бўйсунди.
3. Бирлашма давлат муассасаси шаклида ташкил этилади, мустақил юридик шахс ҳисобланади, мустақил балансга, банкларда ҳисоб рақамларига, ўз номи ёзилган гербли муҳрга, шунингдек ўз фаолияти учун зарур бўлган бошқа атрибутларга эга бўлади.

Бирлашма тиббиёт кадрларини тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш бўйича клиник ўқув базаси ҳисобланади.

4. Бирлашма ўз фаолиятида **Ўзбекистон Республикаси қонунарига, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг қарорларига ва бошқа қарорларига, Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонлари, қарорлари ва фармойишларига, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари ва фармойишларига, Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг буйруқлари ва фармойишларига, бошқа қонун ҳужжатларига ҳамда ушбу Низомга амал қилади.**

II. Бирлашманинг мақсади ва асосий вазифалари

5. Қуйидагилар Бирлашмани ташкил этиш ва фаолиятининг мақсади ҳисобланади: ягона ташкилий-методик раҳбарликни ва аҳолига кўрсатилаётган тиббий хизматлар сифатини назорат қилишни таъминлайдиган соғлиқни сақлаш бирламчи бўғинининг замонавий ташкилий тузилмасини яратиш;
даволаш-профилактика, санитария-маърифий тадбирларни ва тиббий реабилитация хизматларини амалга оширишда қишлоқ врачлик пунктларига, оилавий поликлиникаларга ва бошқа тиббиёт муассасаларига методологик ёрдам кўрсатишнинг сифат жиҳатидан янги даражасини ташкил этиш.

6. Бирлашманинг асосий вазифалари:
аҳолига сифатли дастлабки амбулатория-поликлиника ёрдами кўрсатиш;
дастлабки шошилиш, кечиктириб бўлмайдиган тиббий ёрдам кўрсатишни, беморларни стационар даволашни, шунингдек, қишлоқ врачлик пунктларига, оилавий поликлиникаларга, туман (шаҳар)нинг бошқа тиббиёт муассасаларига ташкилий-методик раҳбарликни амалга ошириш; касалликларнинг, энг аввало, юқумли ва вирусли касалликларнинг олдини олиш бўйича профилактика ишларини ҳамда таъсирчан чоратадбирларни амалга ошириш;

(Давоми. Боши 1-4-бетларда).

самарали санитария-эпидемиология назоратини таъминлаш;

беморларга тиббий ёрдам кўрсатишда диагностика ва даволаш стандартларини жорий этиш, шунингдек, туман (шаҳар) тиббиёт муассасалари томонидан уларга риоя этилишини назорат қилиш;

аҳоли ўртасида оилада тиббий маданиятни ошириш ва соғлом турмуш тарзини тарғиб қилиш ишларини ташкил этиш; тиббиёт кадрларини жой-жойига қўйиш, улардан оқилона фойдаланиш, уларнинг малакасини ошириш ҳамда уларни тарбиялаш чора-тадбирларини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш;

туман (шаҳар) соғлиқни сақлаш муассасаларини прогнозлаштириш, молиялаштириш ва уларнинг моддий-техник таъминотини ташкил қилиш.

III. Бирлашманинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари

7. Бирлашма белгиланган мақсадларга эришиш ва зиммасига юкланган вазифаларини бажариш учун қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда қуйидаги ҳуқуқларга эга:

ўзининг балансига берилган давлат мулкидан фойдаланиш ва уни тасарруф этиш;

асосий воситаларни ижарага олиш ёки ижарага бериш, грантларни ва бошқа молиявий ёрдамни жалб этиш;

бюджетдан ажратиладиган маблағлар доирасида Бирлашма ходимлари меҳнатига ҳақ тўлаш ҳамда уларни моддий рағбатлантириш миқдорларини мустақил равишда белгилаш;
қонун ҳужжатларига, Бирлашма фаолиятининг мақсадлари ва предметиға зид бўлмаган бошқа иш турларини амалга ошириш.

8. Бирлашма:
аҳолига бепул асосда юқори малакали консултация ва даволаш-профилактик тиббий ёрдам кўрсатиш;
беморларни замонавий та-

лаблардаги сифат ва стандартлар даражасида диагностика қилиш ҳамда даволашни таъминлаш ва ривожлантириш;

Бирлашма ходимларини мунозама равишда қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини оширишни амалга ошириш;

Бирлашма ходимлари учун меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг қонун ҳужжатларида белгиланган шартларини кафолатлаш, техника хавфсизлигини, ижтимоий таъминотини ва муайян ижтимоий ҳимоя қилишни таъминлаш;

Бирлашманинг моддий-техник базасини замонавий тиббиёт техникаси ва технологиялари билан мустаҳкамлаш ва ривожлантириш;

мол-мулкдан мақсадли фойдаланиш, унинг сақланишини таъминлаш;

қонун ҳужжатларига мувофиқ бухгалтерия ҳисобини ва статистик ҳисобни ҳамда ҳисоботларни юритиш шарт.

IV. Бирлашманинг тузилмаси ва уни бошқариш

9. Бирлашма тузилмаси илова қилинади.

10. Қуйидагилар Бирлашманинг асосий таркибий бўлимлари ҳисобланади:
туманлар (шаҳарлар)да – шошилиш тиббий ёрдам бўлимига эга бўлган марказий туман (шаҳар) касалхонаси, кўп тармоқли марказий туман (шаҳар) поликлиникаси, қишлоқ врачлик пунктлари, оилавий поликлиникалар (шаҳарларда), диспансерлар, акушерлик комплекслари, иختисослаштирилган касалхоналар, хусусий тиббиёт муассасалари;

Тошкент шаҳрида – кўп тармоқли марказий туман поликлиникаси, оилавий поликлиникалар, диспансерлар (бемор ўринлари фондиси), чақалоқлар уйлари, хусусий тиббиёт муассасалари.

11. Бирлашмага раҳбарликни тегишли вилоят ёки Тошкент шаҳар ҳокимининг тақди-

мига биноан Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан лавозимга тайинланган лавозимдан озод қилинадиган Бирлашма бошлиғи – марказий туман (шаҳар) касалхонаси бош вақри, Тошкент шаҳрида эса – Бирлашма бошлиғи – кўп тармоқли марказий туман поликлиникаси мудирлиги амалга оширилади.

12. Туманлар (шаҳарлар)даги Бирлашма бошлиғи амбулатория-поликлиника ёрдами бўйича ўринбосарга – кўп тармоқли марказий туман (шаҳар) поликлиникаси мудирига эга бўлади. Бирлашма бошлиғининг ўринбосари Қорақалпоғистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги, вилоятлар ва Тошкент шаҳар соғлиқни сақлаш бошқармалари бошлиқлари билан келишган ҳолда Бирлашма бошлиғи томонидан лавозимга тайинланади ва лавозимдан озод қилинади.

13. Бирлашма бошлиғи белгиланган тартибда Бирлашма фаолиятига умумий раҳбарликни амалга оширади, ишларни ташкил қилади, Бирлашма номидан ишончмасиз иш олиб беради, барча ташкилотларда унинг манфаатларини фойдалайди. Бирлашма мол-мулкни тасарруф этиши, шартномалар, шу жумладан меҳнат шартномалари тузади, ишончномалар беради, банкларда ҳисоб рақамлари очади, молиявий маблағларни тасарруф этиш ҳуқуқидан фойдаланади, шартларни тасдиқлайди, буйруқлар чиқаради ҳамда Бирлашма фаолияти натижалари учун шахсан жавоб беради.

14. Бирлашма бошлиғи бўлмаганда унинг вазифасини ўринбосари бажаради.

V. Бирлашманинг молия-ҳўжалик фаолияти

15. Бирлашманинг молия-ҳўжалик фаолияти қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилади.

16. Бирлашма ўз мол-мулкига эгаллик қилади, ундан фаолияти мақсадларига мувофиқ

фойдаланади ва уни тасарруф этади, шу билан бирга бюджет маблағлари ҳамда бюджетдан ташқари маблағлардан самарали фойдаланилишини таъминлайди.

17. Бирлашма мол-мулкни асосий фондлардан, шунингдек, бошқа моддий бойликлардан ва молиявий ресурслардан иборат бўлади.

18. Бирлашма вақтинча фойдаланилмаётган хоналарни, улардан аҳолига тиббий ёрдам кўрсатиш учун фойдаланиш мақсадида, шартнома асосида ижарага бериш, шунингдек, асбоб-усуналар ва мол-мулкни амалдаги қонун ҳужжатларида назарда тутилган тартибда балансдан чиқариш ҳуқуқига эга.

19. Давлат бюджетте маблағлари, хайрия эхсонлари ва қонун ҳужжатларида таққиланмаган бошқа манбалар Бирлашмани молиялаштириш манбалари ҳисобланади.

20. Бирлашма харажатларини молиялаштириш (тўлаш) белгиланган тартибда тасдиқланган харажатлар сметаларига мувофиқ амалга оширилади.

21. Бирлашманинг молия-ҳўжалик фаолиятини назорат қилиш қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилади.

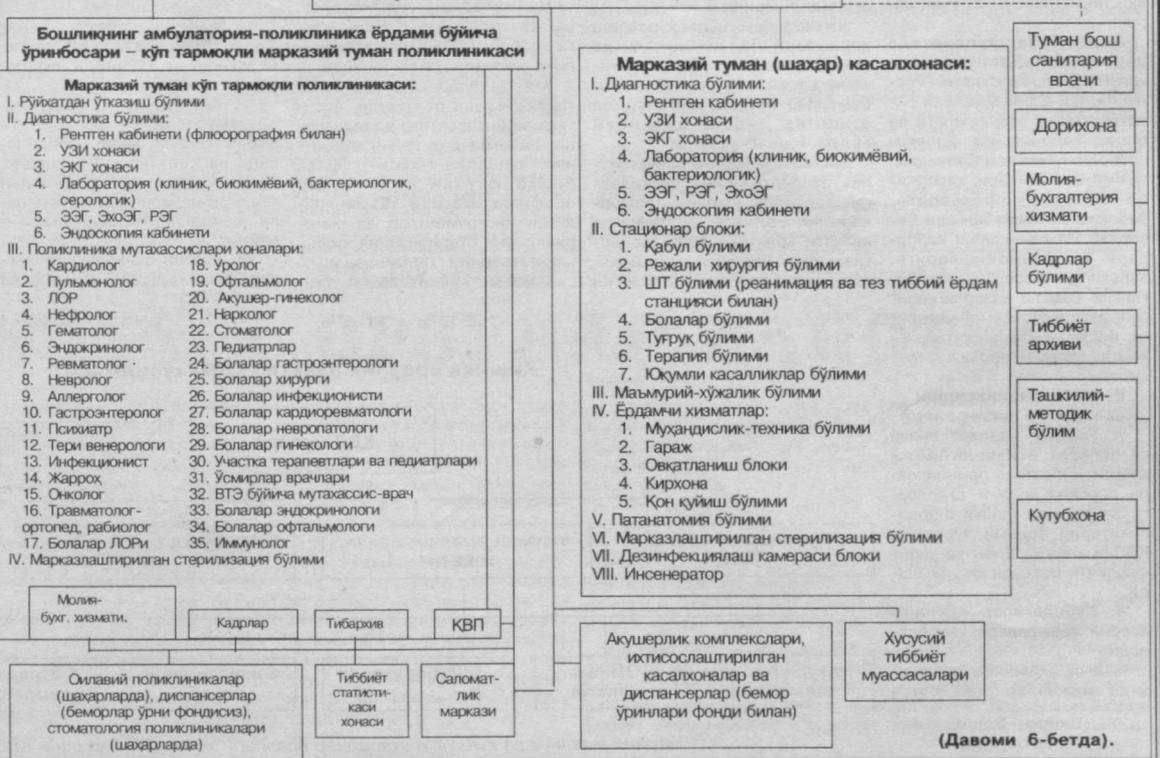
VI. Қайта ташкил этиш ва тугатиш

22. Бирлашмани қайта ташкил этиш ва тугатиш қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилади.

*** Зарурият бўлганда Бирлашма раҳбари Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигига тасдиқлаш учун Бирлашманинг тузилмасига ўзгартириш ва қўшимчалар бўйича белгиланган тартибда тақлифлар киритиш ҳуқуқига эга.**

Туман (шаҳар) тиббиёт бирлашмасининг тузилмаси

Бирлашма бошлиғи – МТК (МШК) бош вақри

Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил 18 мартдаги
48-сон қарорига 5-илова

Қишлоқ врачлик пункти тўғрисида НИЗОМ

I. Умумий қоидалар

1. Ушбу Низом қишлоқ врачлик пунктлари фаолиятини ташкил этиш ва молиялаштириш тартибини белгилайди.

Қишлоқ врачлик пункти (кейинги ўринларда ҚВП деб аталади) тегишли ҳудудда қишлоқ аҳолисини врачнинг дастлабки тиббий-санитария ёрдами кўрсатишига мўлжалланган даволаш-профилактика муассасаси ҳисобланади.

2. ҚВП қишлоқ жойларда аҳолининг жойлашиш тизими, аҳоли пунктлари сони ва йироқда жойлашганлиги, хизмат кўрсатиш доираси, йўл тармоғи ривожланганлиги, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши ва ишлаб чиқаришнинг бошқа турлари хусусияти ҳисобга олинган ҳолда ташкил этилади.

Хизмат кўрсатиладиган аҳоли сонига қараб ҚВП:

1500 кишигача хизмат кўрсатадиган – биринчи типда;

1500 кишидан 3500 кишигача хизмат кўрсатадиган – иккинчи типда;

3500 кишидан 6000 кишигача хизмат кўрсатадиган – учинчи типда;

6000 кишидан 10000 кишигача хизмат кўрсатадиган – тўртинчи типда бўлиши мумкин.

3. ҚВП врачларининг штатдаги таркиби сони ҚВП типига ва хизмат кўрсатиладиган аҳоли сонига қараб белгиланади.

4. ҚВП давлат муассасаси шаклида ташкил этилади, мустақил юридик шахс ҳисобланади, мустақил балансга, банкларда ҳисоб рақамларига, ҚВПнинг тўлиқ номи ёзилган муҳрга эга бўлади.

5. ҚВП барча зарур коммуникациялар: электр, иситиш, сув таъминоти, каналлация ва телефон алоқаси билан таъминланган бўлиши керак.

6. ҚВП ўз фаолиятида Ўзбекистон Республикаси қонунларига, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг қарорларига ва бошқа қарорларига, Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонлари, қарорлари ва фармойишларига, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари ва фармойишларига, Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг буйруқлари ва фармойишларига, бошқа қонун ҳужжатларига ҳамда ушбу Низомга амал қилади.

II. ҚВП фаолиятининг мақсади ва вазифалари

7. Умумий амалиёт врачлари ва оилавий тиббий-ижтимоий хизмат кўрсатиш принциплари асосида қишлоқ аҳолисини сифатли дастлабки тиббий-санитария ёрдами кўрсатиш ҚВПни ташкил этиш ва унинг фаолияти мақсади ҳисобланади.

8. Қуйидагилар ҚВПнинг асосий вазифалари ҳисобланади:

қишлоқ аҳолисини ҳам алоҳида мижозлар, ҳам бутун

(Охири. Боши
1-5-бетларда).

оила даражасида энг кўп учрайдиган касалликлар профилактикаси ва уларни даволаш бўйича тиббий хизматлар кўрсатиш;

ўз вақтида тиббий маслаҳат бериш, кам учрайдиган касалликлар ёхуд касаллик кечилишининг оғир ва типик бўлмаган вариантлари ҳолатида мижозларни кўрсаткичлари бўйича шифохонага ётқизиш учун ихтисослаштирилган тиббий муассасаларига йўлланма бериш;

диагностика ва даволаш стандартларига мувофиқ хизмат кўрсатиладиган ҳудуд аҳолисини шифохонага ётқизилгунга қадар шозишлинч тиббий ёрдам кўрсатиш;

хизмат кўрсатиладиган аҳоли ўртасида касалланиш, жараҳатланиш, ногиронлик ҳамда ўлимнинг олдини олиш ва камайтириш тадбирларини амалга ошириш;

касалликларни аниқлаш, ижтимоий аҳамиятли касалликларга, шу жумладан сил, тери-таносил касалликлари, хавфли ўсмалар, ОИТС ва ОИВ инфекциясига қарши кураш бўйича тадбирларни амалга ошириш мақсадида биринчи навбатда болалар, ўсимирлар, бола туғиш ёшидаги аёллар, ёлғиз, кекса кишилар, ногиронлар, сурункали касалликларга чалинган беморларни текшириш учун олдини олиш ва мақсадли тиббий текширишларни ташкил этиш;

комплекс санитария-эпидемиология қарши чора-тадбирларни (профилактик эмлаш, муассасалар ва объектлар, сув таъминоти ва аҳоли яшайдиган жойларни тозалаш устидан жорий санитария назорати), аҳолини санитария-гигиена тарбиялаш, соғлом турмуш тарзини, шу жумладан оқилона овқатланишни тарғиб қилиш, алкоголь истеъмол қилиш, чекиш ва бошқа зарарли одатларга қарши кураш олиб бориш чора-тадбирларини ташкил этиш ва амалга ошириш;

ижтимоий ёрдам кўрсатиш ходимлари билан биргаликда ёлғиз, кекса, ногирон, сурункали касалликларга чалинган беморлар патронажини ташкил этиш ва тиббий-ижтимоий ёрдам кўрсатиш;

вақтинча меҳнатга лаёқатсизлик экспертизасини белгиланган тартибда ўтказиш, беморларнинг соғлиги ва меҳнатга лаёқати ҳолатини врач экспертизасидан ўтказиш учун Врачлар маслаҳат комиссияси ва

Тиббий-меҳнат эксперт комиссиясига йўлланма бериш, касалликка чалиниш ва жараҳатланишни пасайтириш чора-тадбирларини ишлаб чиқиш;

оммавий дала ишлари даврида касалхонадан ташқари ёрдамни қишлоқ хўжалиги ходимларига яқинлаштириш чора-тадбирларини амалга ошириш; жиҳозлаш ва диагностика стандартларига мувофиқ лаборатория тадқиқотлари ва инструментал тадқиқотлар олиб бориш.

III. ҚВПнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари

9. ҚВП белгиланган мақсадларга эришиш ва зиммасига юкланган вазифаларни бажариш учун белгиланган тартибда қуйидаги ҳуқуқларга эга:

ўзининг балансида берилган давлат мол-мулкидан фойдаланиш ва уни тасарруф этиш; асосий воситаларни ижарага олиш ёки ижарага бериш, кредитлар, қарз маблағлари, грантлар ва бошқа молиявий ёрдамни жалб этиш;

ҚВП ходимлари меҳнатига ҳақ тўлаш ва уларни моддий рағбатлантириш миқдорларини мустақил белгилаш;

профессионал фаолиятни амалга ошириш жараёнида яратилган интеллектуал мол-мулк объектларига муаллифлик ҳуқуқларини олиш ва улардан фойдаланиш; қонун ҳужжатларига, ҚВП мақсадлари ва фаолияти предметига зид бўлмаган фаолиятнинг бошқа турларини амалга ошириш.

10. ҚВП: бириктирилган ҳудуд аҳолисини малакали врач ёрдами билан таъминлаш; беморларни амбулаторияда қабул қилиш ва уларнинг уйига боришни амалга ошириш;

диагностика ва даволаш стандартларига мувофиқ шифохонага ётқизилгунга шозишлинч ва кечиктириб бўлмайдиган тиббий ёрдам кўрсатиши; мижозларнинг ҳуқуқларига, шу жумладан мижоз тўғрисидаги тиббий ахборотнинг махфийлиги ҳуқуқига риоя қилиши;

ҚВП хоналарида зарур санитария-гигиена режимини, асептика ва антисептика қоидаларини, инъекциядан кейин асоратлар, зарроби гепатит, ОИТС, бошқа юқумли касалликлар профилактикасини таъминлайдиган инструментлар ва материалларни стерилизация қилиш шароитларини таъминлаш; мавжуд тиббий асбоб-уску-

налари, аппаратлар ва мол-мулк сақланиши ва улардан самарали фойдаланилишини таъминлаш;

оммавий юқумли касалликлар, овқатдан заҳарланишнинг барча ҳоллари ва фавулодда вазиятлар тўғрисида тегишли хизматларни ўз вақтида хабардор қилиши шарт.

IV. Марказнинг тузилмаси ва фаолиятини бошқариш

11. ҚВПнинг тузилмаси илова қилинади.*

12. ҚВПга белгиланган тартибда туман тиббиёт бирлашмаси бошлиғи томонидан лавозимга тайинланган ва лавозимдан озод этиладиган мудир раҳбарлик қилади.

ҚВПда ҚВП мудирининг ўринбосари ҳуқуқларига эга бўлган ҚВПнинг молиявий менежери лавозими жорий этилади.

13. ҚВП мудир белгиланган тартибда ҚВП фаолиятига умумий раҳбарлик қилади, унинг ишини ташкил этиш, ҚВП номидан ишончномасиз иш кўради, барча ташкилотларда унинг манфаатларини ифода қилади, ҚВП мол-мулкни тасарруф қилади, шартномалар, шу жумладан меҳнат шартномалари тузади, ишончномалар беради, банкларда ҳисоб рақамлари очади, молиявий маблағларни тасарруф этиш ҳуқуқидан фойдаланади, штатларни тасдиқлайди, буйруқлар чиқаради ва ҚВП фаолияти натижалари учун шахсан жавоб беради.

14. ҚВП штатлари Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги билан келишган ҳолда Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан тасдиқланадиган нормативлар бўйича хизмат кўрсатиладиган аҳоли сонидан келиб чиқиб белгиланади.

15. ҚВП фаолиятини назорат қилиш Туман тиббиёт бирлашмаси томонидан амалга оширилади.

V. ҚВПнинг молия-ҳўжалик фаолияти

16. ҚВПнинг молия-ҳўжалик фаолияти қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилади.

17. ҚВП фаолияти мақсадларига мувофиқ ўз мол-мулкига эгаллик қилади, ундан фойдаланади ва уни тасарруф қилади, бунда бюджет ва бюджетдан ташқари мабалаглардан самарали фойдаланилишини таъминлайди.

18. Асосий фондлар, шунингдек бошқа моддий бойликлар ва

молиявий ресурслар ҚВПнинг мол-мулкни ташкил этади.

19. Давлат бюджети ва бюджетдан ташқари маблағлар: қорхоналар, жамоат ташкилотлари, нодавлат ташкилотларнинг хайрия ва ихтиёрий бадаллари ҳамда қонун ҳужжатларида таққиланмаган бошқа манбалар ҚВПни молиялаштириш манбалари ҳисобланади.

20. Тўлақонли фаолият кўрсатиши учун ҚВП давлат бюджети маблағлари ҳисобига тиббиёт асбоб-ускуналари, қаттиқ ва юмшак инвентар, тиббиёт мебели, бошқа мол-мулк, дори-дармон воситалари, санитария ва гигиена буюмлари, сарфлаш материаллари, хўжалик эҳтиёжлари ва бошқа эҳтиёжлар учун воситалар билан таъминланади.

21. ҚВПнинг молия-ҳўжалик фаолиятини назорат қилиш қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилади.

VI. Ҳисоб ва ҳисобот

22. ҚВП қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда бухгалтерия ҳисоби ва ҳисоботини юритади, уни туман тиббиёт бирлашмасига ва статистика органларига тақдим этади, ҳужжатларнинг сақланиши ва уларнинг келишилган рўйхатга мувофиқ давлат томонидан сақлашга берилиши учун жавоб беради.

23. ҚВПнинг молия-ҳўжалик фаолиятини назорат қилиш ва текшириш соғлиқни сақлаш органлари, солиқ ва молия органлари, бошқа давлат органлари томонидан уларнинг ваколатлари доирасида, шунингдек қонун ҳужжатларида назарда тутилган тартибда аудиторлик ташкилотлари билан тузилган шартномалар асосида аудиторлик ташкилотлари томонидан амалга оширилади.

VII. Яқунловчи қоидалар

24. ҚВП давлат тасарруфидан чиқарилмайди ва хусусийлаштирилмайди.

25. ҚВПни қайта ташкил этиш ва тугатиш қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилади.

* Зарурият бўлганда ҚВП раҳбари Туман тиббиёт бирлашмасига тасдиқлаш учун ҚВП тузилмасига ўзгартириш ва қўшимчалар бўйича белгиланган тартибда тақлифлар киритиш ҳуқуқига эга.

Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил 18 мартдаги
48-сон қарорига 5а-илова

Қишлоқ врачлик пункти (ҚВП) тузилмаси

* Умумий амалиёт ва кундузги стационар врачлари хоналарининг сони ҚВП турига боғлиқ бўлади.

Фармон ва Қарор ижроси амалда

РИВОЖЛАНИШ ВА ТАРАҚҚИЁТ ДАСТУРИ

Навоий вилоятида ҳозирги кунда 829022 нафар аҳоли истиқомат қилади. Булардан 255049 нафари болалар, 59042 нафари усмирлар, 502494 нафари катта ёшдагилар, 407145 нафари аёллар бўлиб, шундан 213966 нафари туғиш ёшидаги аёллардир.

Вилоятимиз аҳолисиغا 34 та шифохона, 10 та диспансер, 182 та амбулатория-поликлиника муассасаси ва шундан 136 та қишлоқ врачлик пункти, 12 та қишлоқ участка шифохонаси, 106 та бирлашган тиббиёт санитария ёрдами маркази филиаллари, яъни фельдшерлик-акушерлик пунктлари сифатли тиббий хизмат курсатиб келмоқда. Вилоят даволаш-профилактика муассасаларида 1541 нафар врач, 8041 нафар ўрта тиббиёт ходими фаолият олиб бормоқда. Врачлар билан таъминланиш ҳар 10000 нафар аҳолига нисбатан 20,5 фоиз, ўрта тиббиёт ходимлари билан таъминот эса 104,5 фоизни ташкил этади.

Тизимда олиб борилаётган жадал ислохотлар инсон саломатлиги ва унинг фаровон ҳаёт кечирishiни таъминлаш мақсадида амалга оширилмоқда. Шундай экан, Президентимиз 2007 йил якунларига бағишланган Вазирлар Маҳкамаси йиғилишидаги маърузасида юқоридаги масалага алоҳида урғу бериб ўтди.

1998 йилда «Соғлиқни сақлаш тизимини ислоҳ қилиш Давлат дастури»нинг қабул қилиниши соҳада кўплаб ижобий ишларнинг амалдаги ифодасини юзага келтирди. Республика тиббиёт тизимида тилга олса арзигулик фаолиятлар, яъни замонавий қишлоқ врачлик пунктларининг барпо этилиши, кўплаб тиббиёт муассасаларининг таъмирдан чиқари-

либ янги технологиялар билан таъминланиши фикримизнинг ёрқин далилидир. Шу жумладан, вилоятимиз микёсида соҳа ривожини йўлида самарали ишлар қилинди. Айниқса, ўтган 2007 йилда Қизилтепа ТТБ болалар реанимацияси бўлими ишга туширилган бўлса, Қизилтепа тумани сил касалликлари диспансери қайта қурилиб, фойдаланишга топширилди. Бунга ҳомиёлар томонидан 1,5 миллиард сўм маблағ сарфланди. Мазкур саломатлик масканлари бунёд этилишида вилоят ва туман ҳокимликлари, Соғлиқни сақлаш вазирлиги ҳамда бошқарма жамоасининг ташаббуси ва кўллаб-қувватлаши муҳим

аҳамиятга эга бўлди. Шунингдек, Хатирчи туман тиббиёт бирлашмаси шифохоналарининг қайта таъмирланиши, Хатирчи туман тиббиёт бирлашмаси таркибида шошилинч тиббий ёрдам маркази бўлимининг ишга тушиши ҳамда Зарафшон тиббиёт коллежининг янги, замонавий би-

Соғлиқни сақлаш тизимида олиб борилаётган ислохотлар жараёни янада жадаллашди. Шунинг алоҳида қайд этиш кераки, ўтган 2007 йил якунида ҳаётга татбиқ этила бошланган тарихий ҳужжатлар бунинг асосий омили сифатида намоён бўлди. Давлатимиз раҳбари томонидан қабул қилинган «Соғлиқни сақлаш тизимини ислоҳ қилишни янада чуқурлаштириш ва

уни ривожлантириш Давлат дастури тўғрисида»ги Фармон (ПФ-3923, 2007 йил 19 сентябрь) ва «Республика тиббиёт муассасалари фаолиятини ташкил этишни такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги (ПҚ-700, 2007 йил 2 октябрь) Қарорлари биз учун дастуриал-мал бўлиб хизмат қилмоқда. Шубҳасиз, бу икки ҳужжат тиббиёт тизимидаги фаолиятларда ўз ифодасини топмоқда.

носи ўқувчилар ихтиёрига топширилганлиги бундан мустасно эмас. Бу албатта, инсонлар саломатлиги йўлида, шу билан бирга кадрларга яратилаётган имкониятлардан бериб, десак муболаға бўлмайд.

Айниқса, тиббиёт ходимларининг иш ҳақи миқдори оширилганлиги, хусусий секторнинг ривож топиб, соғлом рақобат юзага келганлиги, шифохорларнинг меҳнатга бўлган муносабатини оширди. Бу эса аҳолининг сифатли тиббий хизматга бўлган эҳтиёжини таъминламоқда. Тиббий кадрларни тайёрлаш тизими шаклланиб, уларнинг касб малакасига эга бўлиши учун шарт-шароитлар яратилмоқда. Бироқ соҳамизда қилиниши керак бўлган ишлар талайгина. Айтиш лозимки, ислохотларни чуқурлаштириш, замон талабларига жавоб бера оладиган ташкилий тузилмани ривожлантириш, тиббий хизмат сифатини янада яхшилаш каби вазифалар мавжуд.

Шу сабабли, Президентимиз-

татбиқ қилинмоқда. Жумладан, вилоят болалар шифохонасининг мақоми ўзгариб, вилоят кўп тармоқли болалар тиббиёт марказига айлантирилмоқда. Яқин орада вилоят кўп тармоқли тиббиёт маркази ишга туширилади. Республика Саломатлик институти вилоят филиали негизда Саломатлик ва тиббиёт статистика институтининг Навоий вилоят филиали ташкил этилди. Натижада раҳбарларнинг масъулияти кучайиб, статистика ва истикболни белгилаш ишлари эндиликда бевосита Саломатлик ва тиббиёт статистика институтининг Навоий вилоят филиали зиммасига юклатилди. Бошқармадаги пуллик хизмат бўлимининг соҳадаги ўрни мустаҳкамланиб, у эндиликда ВССБнинг хусусийлаштириш ва пуллик хизматни таш-

кил этиш бўлими, дея юритилмоқда. Ҳозирги кунда бу бўлим томонидан кенг қўламли ишлар амалга оширилиб, тизимга татбиқ қилинмоқда. Барча даволаш-профилактика муассасалари тўлиқ инвентаризациядан ўтказилди.

Ислохотларни жорий этишда туман ва шаҳар тиббиёт бирлашмаларининг ўрни беқўчқисдир. Навоий шаҳар тиббиёт бирлашмаси тузилиб, унинг таркибида 4 та оилавий поликлиника янгидан фаолиятини бошлади. Зарафшон шаҳар тиббиёт бирлашмаси, Томди туман тиббиёт бирлашмаси (таркибида туман марказий кўп тармоқли поликлиникаси билан) каби кўплаб тиббиёт бирлашмаларининг шакллантирилаётганлиги ҳам фикримизнинг амалий ифодасидир.

Тезкорлик билан олиб борилаётган бундай жараёнларнинг барчаси соғлиқни сақлаш тизимида ривожланиш ва тараққиёт дастурини муваффақиятли татбиқ этишга олиб келади, деган умидданам.

Абдураҳмон НОСИРОВ,
Навоий вилояти Соғлиқни сақлаш бошқармаси бошлиғи.

Суратларда: вилоят тиббиёт муассасалари фаолиятдан лавҳалар.

Мақола Узбекистон Республикаси мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликларини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонднинг «Соғлиқни сақлаш тизимида амалга оширилаётган ислохотлар мониторинги» лойиҳаси асосида тайёрланди.

2008 йил – Ёшлар йили

ОРЗУЛАР ҚАНОТИДА

Қалбда шифокорлик касби жўш урган Жанона Маҳкамова Тошкент шаҳридаги П. Ф. Боровский номли тиббиёт коллежини имтиёзли тугатиб, ҳужжатларини Тошкент Давлат тиббиёт академиясининг «Даволаш» факультетига топширди ва давлат гранти асосида ўқишга қабул қилинди.

У тенгдошлари орасида ўзининг тиришқоқлиги ва алоқчилиги билан тезда кўзга ташланди. Чевар тикувчи бўлган онаси мактабда дарс бериш билан бирга, Жанонага ёшлигиданоқ халқ амалий санъати йўналишларидан бири бўлган «Қурокчиллик санъати»ни мукаммал ўргатганди. Шу боис Жанона нафақат мактабда, балки тиббиёт коллежида ҳам бу санъат бўйича ўтказилган шаҳар ва республика танловларида иштирок этиб, олдинги ўринларни эгаллаб келди. Жанона шу асосда ортирган тажрибаларига суяниб, 2007 йилда эълон қилинган «Келажак

овози» гранти танловида халқ амалий санъатининг «Қурокчиллик» йўналиши бўйича иштирок этиб, танловнинг ғолиби бўлди. Бу муваффақият Тошкент Тиббиёт академиясида тахсил олаётган 1-курс талабаси Жанона Маҳкамовани барчага танитди.

– Коллежда олган билимларимга асос бўлмоқда. Айниқса, академияда бизга тахсил бераётган устозларимизнинг кўпчилиги илмий салоҳиятли профессор-ўқитувчилардир. Уларнинг бизга бераётган таълимлари севган касбимизга масъулиятли ва садоқатли бўлишимизни тақозо этмоқда.

Шундай экан, ўз касбига содиқ шифокор бўлиб етишмоғимиз учун фақат ўқиб, ўрганиб ҳамда амалий билимимизни бойитиб бормоғимиз лозим. Синов имтиҳони ва рейтингларимни доимо аъло баҳога топширишга ҳаракат қиламан. Шу билан бирга «Камолот» ЕИҲ Кенгашининг фаол аъзосиман. Ҳозирда тиббиёт оламини бизга таништираётган анатомия, физиология ва гистология фанларини кунт билан ўрганяман. Мен учун муваффақиятли келган Ижтимоий химоя йилида кам таъминланган оила фарзандлари бўлган тенгдошларимнинг ҳам имтиёзли ўқишга кирган-

ларидан хурсандман. Айниқса, жорий йилни Юртбошимиз томонидан Ёшлар йили деб эълон қилиниши ҳам биз ёшларни янада кунт билан ўқишга ва Ватанимиз равнақи учун муносиб фарзанд бўлишга чорлади. Мен ҳам бўлғуси шифокор сифатида Президентимизнинг бу ғамжўр, хозирги кунда экологик муаммолар туфайли мамлакатимиз

аҳолиси ўртасида кўпайиб бораётган юрак қон-томир ва бошқа касалликларнинг олдини олиш ва даволашда ўз ҳиссамни қўшиш учун тиббиётнинг чуқур сирини саноатларини мукаммал ўрганишни ўз олдимга мақсад қилиб, халқимиз саломатлиги йўлида хизмат қилиш ниётидаман, – дейди талаба қиз Жанона.

Жанона Маҳкамованинг бундай дил сўзлари юрт фарзандига хос ва мос чин дил сўзлари эди. Унинг чанқоқ кўзларидаги меҳр-муҳаббат, ёшларга хос журъат ва қатъиятида Ватанга, юртга, ота-онага, киндик қони тўкилган маконга бўлган меҳр-муҳаббат, садоқат туйғулари порлаб турарди.

Марям АХМЕДОВА.

Мутахассис билан суҳбат

ҚАНДЛИ ДИАБЕТНИ МАҒЛУБ ЭТСА БЎЛАДИМИ?

Кейинги пайтларда аҳоли орасида қандли диабет касаллиги кўпайиб бормоқда. Мазкур касалликнинг олдини олиш ва даволашда Республика Эндокринология илмий-тектириш институти ходимлари томонидан муайян ишлар олиб борилмоқда. Айниқса, институтнинг «Диабет тўлиғи» бўлимида даволаниб чиқаётган беморлар дардига малҳам бўлаётган тиббиёт ходимларидан миннатдор бўлишмоқда. Шу боис, ушбу бўлим бошлиғи Тельман Тўлаганович Камолов билан суҳбатлашгани жойиз деб билдик.

— Шифокор олим ва мутахассислар «Қандли диабет» касаллиги анча ёшаряпти, деган мулоҳазаларни билдиришяпти. Бунинг сабаби нимада? Сиз бу фикрга қандай қарайсиз?

— Дарҳақиқат, бу хасталик балоғат ёшига етмаган ўсмирларда, ҳаттоки ёш болаларда ҳам кўп учрамоқда. Аввало шунини айтиш жоизки, бу касалликни кўзгатадиган омилларни шартли равишда иккига, яъни объектив ва субъектив гуруҳга ажратиш мумкин. Биринчи гуруҳга оид омил ирсият билан бевосита боғлиқ хасталик наслдан-наслга (отанадан фарзандларга) ўтади. Иккинчи гуруҳга келганда эса, ҳаёт тарзининг нотўғри ташкил этилиши, жисмоний куч талаб қилинадиган ишлар билан кам шугулланиш, нотўғри овқатланиш, айниқса, ширинликлар, таркибиде қанд моддаси кўп озиқ-овқатларни ҳаддан зиёд истеъмол қилиш, қаттиқ ҳажонланиш, кўрқиш, қувониш ҳамда қайғуриш каби ҳолатлар касалликнинг юзга келишига сабаб бўлади.

— Тельман Тўлаганович, қандли диабет касаллиги-

нинг хуруж қилишига атроф-муҳит флосланишининг салбий таъсири борми?

— Таъкидлаш жоизки, ҳар қандай касалликка сабаб бўладиган омиллардан бири санитария-гигиена қоидаларига риоя қилмасликдир. Баъзан аҳчаларда уюм бўлиб ётган ахлатлар,

шунингдек, ҳазонрез пайтида барглари ёқиш, оқар сувларга ахлат ташлаш, унинг баробарида ифлос оқаваларни оқишиш — буларнинг ҳаммаси экология бузилишига, оқибатда инсон соғлиғига зарар келтириб, касаллик хуружини янада оширади. Айрим деҳқонларимиз мўмай пул топиш мақсадида қовун-тарвуз, сабзавот ва полиз экинларига минерал ўғитларни керагидан ортиқ солиб, ҳосил сифатига путур етказишмоқда. Бундай махсулотлар истеъмол қилингандан кейин одам организмнинг касалликларга қаршилик кўрсатиш хусусияти сустайиб кетади.

Миннатдорлик туйғулари

«2007 йилда Тошкентдаги бошқа бир даволаш муассасасига соғлиғим учун мурожаат қилиб борган эдим. Тиббиёт ходимлари ташхисимни аниқлагач, икки марта оёғимни операция қилишди, афсуски, натижа бўлмади ўнг оёғимдан ажралдим. Соғлиғим жуда ёмонлашган, Республика Эндокринология илмий тектириш институтининг «Диабет тўлиғи» бўлими мудири Тельман Камоловга мурожаат қилдим. Бу ажойиб инсоннинг саъй-ҳаракатлари туфайли соғайиб кетдим. У кишидан бир умрга миннатдорман.

Н. ШУКУРОВ,
Қашқадарё вилояти».

«Унг оёқ панжамнинг бош бармоғи йиринг бўйлаб, азоб берди. Тельман Тўлаганович хирургик йўл билан мени дарддан фориғ қилди. У кишига узоқ умр, сийхат-саломатлик ва оилавий бахт тилайман.

Т. МУҲАММАДАЛИЕВА».

«Саккиз ой давомиде оёқ оғригидан қаттиқ азоб чекдим. 2006 йил апрель ойида Тельман Камолов бошчилигидаги шифокорлар хирургик операция йўли билан жонимга аро киришиб, соғлиғимни тиклашди. Улардан бир умр миннатдорман...»

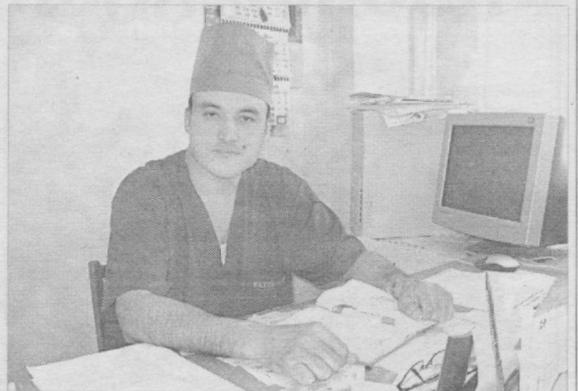
Сапия ХУРРАМОВА,
Қашқадарё вилояти».

— Қандли диабет касаллигини мағлуб этса бўладими?

— Ҳозирча бу касаллиқни бутунлай йўқотишни иложи топилган эмас. Лекин олимларимиз бу борада тадқиқот ишларини олиб боришмоқда. Қандли диабет касаллигини ўз вақтида аниқлаб, керакли муолажалар тўлиқ бажарилса, албатта уни олдини олиш мумкин.

— Жамоангиз фаолияти хусусида тўхталсангиз?

— Жамоамизда кўп йиллик тажрибага эга бўлган 20 нафар тиббиёт ходимлари фаолият кўрсатишади. Улар 25-30 нафар беморни стационар шароитида даволашади. Бундан ташқари 25-30 нафар бемор ҳар кунги қатнаб амбулатория усулида муо-

лажа олади. Касалликни даволашда фурсатни бой берган ёки тўпнигидаги ярага инфекция тушиб, йиринг боғлаган беморларга нисбатан хирургик амалиёт қўлланилади. Яра йирингдан тозалангандан сўнг муолажа тадбирлари давом эттирилади. Доридармон воситаларини тайинлашда ҳар қайси беморга алоҳида ёндошамиз. Айниқса, операциядан чиққан, шунингдек, тўпнигида яра ҳосил бўлган беморларни даволашда замонавий усуллардан ва самарали дори воситаларидан фойдаланамиз. Таъкидлаш жоизки, бемор ҳолати ва касалликнинг кечишига қараб даволаш муддати 8-9 ойгача амбулатория усулида олиб борилади. Кўриб турибсизки, бўлимимизда ишлаш ҳар бир тиббиёт ходимидан ўта масъулият ва сичковлик талаб қилади. Шу боис, жамоамиз ходимлари бор билим ва маҳоратларини ишга солган ҳолда беморларга сифатли тиббий хизмат кўрсатишади. Айниқса, тажрибали шифокорлардан Ш. Қўзиев, З. Дўсова, ҳамширалардан Н. Ганиева, У. Тошпўлатова, Қ. Эндибаева, Г. Отамухамедова, С. Аюпян,

Н. Пирназарова ва бўлим бекаси С. Турдиеванинг меҳнатларини эътироф этаск арзийди.

Ҳа, «Юз ишчиға бир бошчи» деганларидек, раҳбар Тельман Тўлагановичнинг самимиий, камтар ва фидоийлиги жамоадошларига ибрат бўлмоқда. Малакали шифокор мазкур институтга келмасдан олдин Тошкент тиббиёт академияси клиникасининг йирингли хирургик бўлимида, ундан кейин эса Республика йирингли хирургик ва қандли диабет хирургик асоратлари марказида фаолият юритди. 1997 йилда эса номзодлик диссертациясини химоя қилди. 2000 йилдан буён институту диабет тўлиғ бўлимининг мудири лавозимида ишлаб келмоқда. Тельман Тўлагановичнинг турмуш ўртоғи Дилбархон ҳам халқ саломатлиги йўлида хизмат қилмоқда. Фарзандлари Сирожиддин ва Диёра аини кунда талаба. Улар ҳам ота касбини танлашган. Бу ахил ва ибратли оила шифокорлар сулоласига асос қўймоқда десак, янглишмаган бўламиз.

Сўзимга яқун ясар эканман, тажрибали, ўз касбининг билимдони ва инсоний фазилатларини ўзида мужассам этган Тельман Камоловнинг халқимиз саломатлиги йўлида олиб бораётган ишларига омадлар тилаб қоламан.

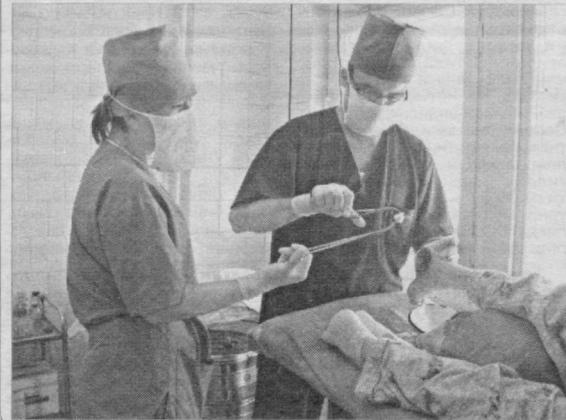
Суҳбатдош:

Муродхўжа ШАРИПОВ,

Ўзбекистон журналистлари ижодий уюшмаси аъзоси.

Мақола Ўзбекистон Республикаси мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликларини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонднинг «Соғлиқни сақлаш тизимида амалга оширилаётган ислохотлар мониторинги» лойиҳаси асосида тайёрланди.

Американские ученые признали iPod'ы и другие виды цифровых плееров безопасными для пациентов с имплантированными кардиостимуляторами. Проведенные ими эксперименты показали, что расположенный на близком расстоянии плеер не может вызвать опасных отклонений в работе имплантируемых устройств.

Сообщение о негативном воздействии iPod'ов на электрокардиостимуляторы было опубликовано в США в прошлом году студентом Мичиганского университета Джимом

Интернет сообщает

ПАЦИЕНТАМ С КАРДИОСТИМУЛЯТОРАМИ
РАЗРЕШИЛИ ПОЛЬЗОВАТЬСЯ IPOD'АМИ

Тэкером. В докладе, представленном на кардиологической конференции, Тэкер описал несколько случаев помех в работе кардиостимуляторов, спровоцированных iPod'ами. Чтобы проверить выводы Тэкера, сотрудники Мичиганского университета провели около 800 тестов с участием 100 пациентов. В ходе экспериментов плееры четырех видов помещались на

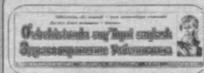
расстояние нескольких сантиметров от кардиостимуляторов на период до 10 секунд. В ряде случаев электромагнитное излучение плееров было зафиксировано детекторами кардиостимуляторов. Кроме того, плееры мешали работе внешних приборов, считывающих данные с имплантированных устройств. Вместе с тем, эти взаимодействия никак не сказывались на

работе кардиостимуляторов и на самочувствии пациентов. По мнению исследователей, клинически значимыми могут оказаться помехи в работе считывающих приборов. Теоретически, врачи могут принять помехи за признаки нарушений работы сердца или неправильной работы кардиостимулятора, одна-

ко вероятность таких инцидентов чрезвычайно невелика.

К аналогичным выводам пришли и авторы другого исследования, в течение нескольких месяцев наблюдавшие на 50 молодых пациентах, которые регулярно пользовались цифровыми плеерами. Во избежание осложнений ученые рекомендуют пациентам держать работающие цифровые плееры на расстоянии не менее 12 сантиметров от кардиостимулятора, и выключать их во время плановых обследований.

Материалы основаны на данных Интернета

Газета муассиси:

Ўзбекистон
Республикаси
Соғлиқни сақлаш
вазирлиги

Бош муҳаррир: Нодир ШАРАПОВ
Ижрочи муҳаррир: Ибодат СОАТОВА

Таҳрир хайъати раиси:
Феруз НАЗИРОВ

Таҳрир хайъати аъзолари:
Бобур Алимов, Озода Муҳитдинова, Бахтиёр Ниёматов, Абдурахмон Носиров, Нурмат Отабеков, Рихси Салихўжаева, Абдулла Убайдуллаев, Фарход Фузайлов, Миралишер Исламов, Намоз Толпыков (масъул котиб).

Манзилдими: 700060, Тошкент шаҳри, Охунбоев кўчаси, 30-уй, 2-қават. Тел/факс: 233-57-73, тел.: 233-13-22. Газета Ўзбекистон Республикаси Матбуот ва ахборот агентлигида 2006 йилнинг 6 декабрь кун руйхатга олинган, гувоҳнома рақами 0015.

Ўзбек ва рус тилларида чоп этилади. Ҳафтининг сешанба кунлари чиқиди. Мақолалар кўчириб босилганда «O'zbekistonda sog'liqni saqlash - Здравоохранение Узбекистана» газетасидан олинди, деб кўрсатилиши шарт. Интернет саҳифаларидан фойдаланилган суратларга ① шартли белгиси қўйилган.

Адади 8474 нусха. Буюртма Г-350.

Газета «ШАРҚ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмаҳонасида чоп этилди. Газета ҳамма 4 босма табоқ, Формати А3. Офсет усулида босилган. Ўзлон ва билдирувлардаги факт ҳамда далилларнинг тўғрилиги учун реклама ва ўзлон берувчилар масъулдир.

Саҳифаловчи: Бахтиёр ҚўШОКОВ.
Оператор-дизайнер: Намоз ТОЛИПОВ.
Босмаҳонага топшириш вақти - 20.00.